

รายวิชา สังคมศึกษา

ศาสนพิธี

และศาสนพิธีเปรียบเทียบ

รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน ครูสุราษฎร์ ธานา

ศาสนาพิธีและศาสนาพิธีเปรียบเทียบ

1

ประเด็นคำถามทบทวนความรู้เดิม

พระพุทธศาสนา มีวันสำคัญอะไรบ้าง

วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา

2

ประเด็นคำถามทบทวนความรู้เดิม

เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
จะมีการปฏิบัติตนอย่างไร

ทำบุญ ฟังธรรม ใส่บาตร เวียนเทียน

3

ประเด็นคำถามทบทวนความรู้เดิม

การกระทำเหล่านี้เรียกว่าอะไร

ศาสนพิธี

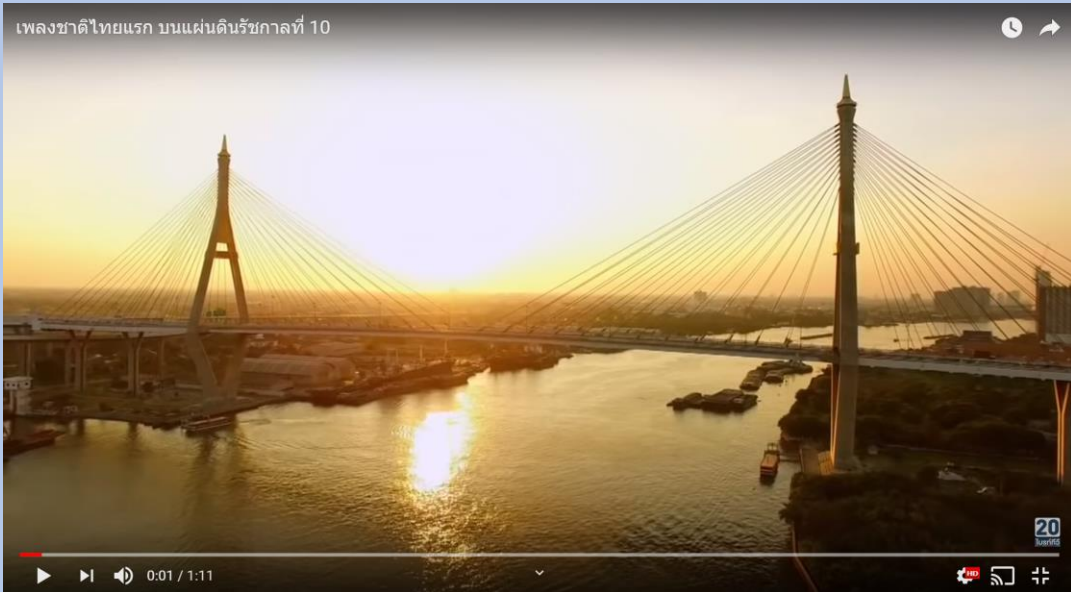

4

ประเด็นคำถามทบทวนความรู้เดิม

ศาสนพิธีนั้นมีการยึดถือและปฏิบัติต่อกันมานาน
แสดงถึงอะไรได้บ้าง

เป็นระเบียบแบบแผนที่ตั้งงาม ที่พึงปฏิบัติในทางศาสนา

วีดิทัศน์

เรื่อง เพลงชาติไทย

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ : เพลงชาติไทยแรก บนแผ่นดินรัชกาลที่ 10

แพร่ภาพโดย : BRIGHT TV

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=YTgVDlE1HII>

ใช้สำหรับสื่อการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา ม.2

อภิปรายประเด็น

มีผู้นับถือศาสนาใดบ้างในประเทศไทย

พุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู

อภิปรายประเด็น

จากวิดีโอทัศน์ ผู้คนเหล่านั้นแต่งกายและมีศาสนพิธี
เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

มีการแต่งกายและมีศาสนพิธีที่แตกต่างกันตามความเชื่อของแต่ละ
ศาสนา

เข้าสู่บทเรียน

“เมื่อเราได้เรียนศาสนพิธีในพระพุทธศาสนาของเราไปแล้ว
ในสังคมยังมีผู้ที่นับถือศาสนาอื่นรวมอยู่ด้วย ดังนั้นเราจึง
จำเป็นต้องเรียนรู้พิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ
เพื่อรู้และเข้าใจในศาสนาอื่นด้วย”

ศาสนาพุทธ

พิธีกรรมสำคัญในศาสนาพุทธ

การเวียนเทียน

การตักบาตร

อุปสมบท

การถวายสังฆทาน

อาราธนา

การเวียนเทียน คือการเดินเวียนรอบปูชนียสถานสำคัญ
เช่น อุโบสถวิหาร หรือพระพุทธรูปเพื่อระลึกถึงคุณของ
พระรัตนตรัยใน วันสำคัญ โดยใช้เทียนรูปและดอกไม้
เป็นเครื่องสักการบูชา ถือไว้ในมือแล้วเดินเวียน 3 รอบ
ขณะที่เดินรอบนั้นพึงตั้งใจให้สงบ พร้อมสวดระลึกถึง
พระพุทธรูป ด้วยการสวดบท

การตักบาตร คือประเพณีอย่างหนึ่งที่ชาวพุทธปฏิบัติกันมาแต่สมัยพุทธกาล พระภิกษุจะถือบาตรออกบิณฑบาตเพื่อรับอาหารหรือทานอื่นๆ ตาม หมู่บ้านในเวลาเช้า ผู้คนที่ออกมาตักบาตรจะนำของทำทานต่างๆ เช่น ข้าว อาหารแห้ง มาถวายพระ

ประเพณีนี้ชาวพุทธถือกันว่าเป็นการสร้างกุศล และถือว่าเป็นการแผ่ ส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้วด้วย โดยเชื่อกันว่าอาหารที่ถวายไป นั้นจะส่งถึงญาติ ผู้ล่วงลับด้วยเช่นกัน

อุปสมบท (อ่านว่า อุปะ-, อุบปะ-)
แปลว่า การเข้าถึง คือการบวช
เป็นศัพท์เฉพาะในศาสนาพุทธ
ใช้หมายถึงการบวชเป็นภิกษุและ
ภิกษุณี เรียกเต็มว่า อุปสมบทกรรม

การถวายสังฆทาน เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าเป็นการนำถึงใส่จตุปัจจัยสี่เหลืองไปถวายแก่พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งหรือหลายรูปเท่านั้น แต่ความจริงแล้วสังฆทานอาจ **หมายถึง** การถวายปัจจัยวัตถุใด ๆ ก็ได้ที่เป็นประโยชน์แก่คณะสงฆ์โดยส่วนรวม เช่นการถวายหนังสือปากกา จาน หรือ แม้กระทั่งไม้กวาด แม้จะกล่าวคำถวายหรือไม่กล่าว หรือกล่าวคำถวายเป็นอย่างอื่น แต่อาการแห่งการถวายเป็นการอุทิศให้แก่สงฆ์ เพื่อประโยชน์แก่สงฆ์ ก็จัดเป็นสังฆทานได้

อาราธนา ในคำวัดใช้ในความหมายว่าเชิญ, เชื้อเชิญ, อ้อนวอน, ร้องขอภิกษุ สามเณรให้ยินดีพอใจทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือร้องขอให้ทำสิ่งใดให้สำเร็จ เช่น

-อาราธนาศีล คือร้องขอให้พระให้ศีล

-อาราธนาพระปริตร คือร้องขอให้พระสวดมนต์

-อาราธนาธรรม คือร้องขอให้พระแสดงธรรม

-อาราธนาไปทำบุญบ้าน คือนิมนต์พระไปทำพิธีที่บ้าน

อาราธนา เป็นคำที่ใช้แทนคำว่า นิมนต์ แต่ไม่นิยมใช้คู่กันเป็น อาราธนา นิมนต์

ศาสนาคริสต์

พิธีกรรมสำคัญในศาสนาคริสต์

พิธีรับเข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชน
(บัพติศมา)

พิธีมหาสนิทศักดิ์สิทธิ์

พิธีรับเข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชน พิธีบัพติศมา หรือ คีลล้างบาป
มาจากภาษากรีก แปลว่า การล้าง เป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาคริสต์
ทำขึ้นเพื่อรับ "ผู้ที่เพิ่งรับเชื่อ" เข้าเป็นสมาชิกใหม่ของคริสตจักรคัมภีร์
ไบเบิลภาคพันธสัญญาใหม่ระบุว่า ยอห์นผู้ให้บัพติศมาเริ่มประกอบพิธีนี้
ให้สาวกของตน โดยให้ผู้รับจุ่มตัวลงในแม่น้ำลิก ถือเป็นสัญลักษณ์ของ
การกลับใจและรอคอยอาณาจักรสวรรค์ซึ่งกำลังจะมาถึง พระเยซูทรง
รับบัพติศมาจากยอห์นในครั้งนั้นด้วย

พิธีมหาสนิทศักดิ์สิทธิ์ หรือพิธีมหาสนิทคริสตศาสนิกชน

โรมันคาทอลิก อีสเทิร์นออร์ทอดอกซ์ และโปรเตสแตนต์บางคณะ
เรียกว่าศีลมหาสนิท เป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาคริสต์ เพื่อแสดงถึง
การร่วมสนิทกับพระเยซู โดยการรับประทานขนมปัง (สัญลักษณ์
แทนพระกายของพระองค์) และไวน์ (สัญลักษณ์แทนพระโลหิต)

การประกอบพิธีมหาสนิท เพื่อให้ชาวคริสต์ระลึกถึงคุณของพระเป็นเจ้า
เพื่อการประกาศยอมรับว่าพระเจ้าได้สถิตอยู่ในกายตน เพื่อแนบแน่น
เป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ และเพื่ออยู่ร่วมกันด้วยความรักในประชาคม
เดียวกัน

ศาสนาอิสลาม

พิธีกรรมสำคัญในศาสนาอิสลาม

พิธีละหมาด

พิธีการถือศีลอด

พิธีการปฏิญาณตนเป็นมุสลิม

ละหมาด หรือ นมาซ คือการนมัสการพระเจ้า อันเป็นศาสนกิจอย่างหนึ่งในศาสนาอิสลาม เพื่อแสดงถึงความเคารพสักการะ ความขอบคุณ และความภักดีต่ออัลลอฮ์ โดยทั่วไปการละหมาดคือการขอพร ส่วนทางศาสนาหมายถึงการกล่าวและการกระทำ การละหมาดจะกระทำ 5 เวลา ได้แก่ ยามรุ่งอรุณ ยามบ่ายช่วงตะวันตกล้อย ยามอาทิตย์ตกดิน และยามค่ำคืน ซึ่งการละหมาด ทุกครั้งจะต้องหันหน้าไปทางทิศกิบละฮ์ ในเมืองมักกะฮ์

คีลอด หรือภาษามลายูปัตตานีว่า ปอซอ หรือ คิยาม ในภาษา
อาหรับ หมายถึง การอดอาหารและเครื่องดื่ม และงดการร่วม
ประเวณี ตั้งแต่ยามรุ่งอรุณ จนกระทั่งถึงเวลาหลังตะวันตกดิน

สลิม อาหรับ: مُسْلِم เป็นบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม โดย
มีคำกริยาอัลกุรอานเป็นคำกริยาของศาสนานี้ และเชื่อมั่นว่าอัลลอฮ์
ได้ส่งญิบรีลเพื่อให้มุฮัมหมัดเป็นศาสดาคนสุดท้ายของศาสนา
อิสลาม ชาวมุสลิมส่วนใหญ่ปฏิบัติตามการกระทำของมุฮัมหมัด
(ซุนนะฮ์) ตามที่มีการจดบันทึกในรายงานต่างๆ (ฮะดีษ)
"มุสลิม" เป็นคำศัพท์ภาษาอาหรับหมายถึง "ผู้เคารพ"
(ต่อพระเจ้า)

หลวงตาบิณบาตรโดยมีบัง
มะเป็นผู้รับส่ง ผิดหลักการ
ของทั้งสองศาสนาหรือไม่?

ไม่ผิด เพราะเป็นการช่วยเหลือกัน
บังมะไม่ได้กราบไหว้บูชา จึงไม่ได้
ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม

จากภาพการอยู่ร่วมกันของคน
หลายศาสนาก่อให้เกิดความ
ขัดแย้งหรือไม่ อย่างไร ?

ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เพราะการ
ปฏิบัติตนที่เหมาะสม ก่อให้เกิดสันติสุข

อภิปรายสรุป

1. หากมีโอกาสได้เข้าร่วมศาสนพิธีของศาสนาอื่นๆ
นักเรียนมีแนวทางการปฏิบัติตนอย่างไร

ถือโอกาสเรียนรู้วิถีชีวิตและความเชื่อของศาสนาอื่น
อย่างเหมาะสม ไม่ล่วงเกิน หรือสร้างความขัดแย้ง

อภิปรายสรุป

2. ในฐานะประชากรโลก เราควรประพฤติปฏิบัติตน
อย่างไรต่อผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ

เรียนรู้ถึงคุณค่า และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง
ตามศาสนพิธีของแต่ละศาสนา

อภิปรายสรุป

3. เพราะเหตุใดเราจึงต้องศึกษาทำความเข้าใจในศาสนาอื่นๆ

เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ที่นับถือ
ศาสนาเดียวกัน และต่างศาสนา